

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-tözsédjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A parlamenti helyzet.

A Kossuthpárttal való megegyezés tehát létrejön. Még pedig — hir szerint — a következő pontozatok alapján:

Az egész békeakciót két különálló részre osztják: I. A szoros értelemben vett véderőreform s a vele kapcsolatos feltételek. II. A katonai büntetőperrend és vele a 80 szakasz megváltoztatása. Ez a felfogás annyit jelent, hogy külön és első sorban állapodik meg kormány és ellenzék azokban a kondíciókban, a melyek teljesítése árán a katonai reformkomplexum első javaslatai normális parlamenti tárgyalás alá kerülhetnek. A kondíciók ezek:

1. Az 1886: XVIII. törvényekre nézve a kormány, illetőleg a miniszterelnök hozzájárul egy határozati javaslat elfogadásához, a melyben a ház kimondja, hogy a nevezett törvényben foglalt és póttartalékosok behívására vonatkozó felségjog nem érvényesíthető akkor, ha az országgyűlés törvényellenesen elnapoltatott, vagy ha az országgyűlés az esedékes évi ujoncjutalékot egyenesen megtagadta.

2. A választójogi reform demokratikus irányú javaslatának még ez évben leendő beterjesztésére a kormányt a képviselőház egyhangú határozattal utasítja.

Ezzel a két föltétellel — a melyek precizirozandók, esetleg kiegészítendők — az ellenzék annyiban beéri, hogy hozzálát a véderő normális parlamenti tárgyalásához.

A normális parlamenti tárgyalás alatt, míg a perrendtartás sorra kerül, a 80 szakasz dolgában állandó tanácskozás folyik és annak idején:

1. Vagy sikerül kielégítő megoldást találni addig s akkor az a megoldás kerül a törvénybe;

2. vagy nem sikerül a megoldás s akkor az ellenzék újra szabad kezét nyerve a további harcmodor tekintetében, esetleg újabb kompromisszum tárgyalások kezdődnek.

Ez a megegyezés a képviselőház nagy többségénél, ideértve a munkapárton kívül álló némely csoportot is, meglegedést és örömet keltett. A kedélyek megnyugodtak, mert a Kossuth-párttal, a néppárttal és a pártokon kívüli 67-esekkel való megegyezéshez nagy reményeket fűznek.

Nem tehetünk róla, de mi nem vagyunk annyira optimisták, hogy ettől részleges békemegállapodástól sokat várjunk. Mi nem ebben találjuk meg a tökéletes kibontakozáshoz vezető utat. Mit ér a Kossuthék nem egészen őszinte magatartása és mit ér a néppárt és Andrásyék passzív viselkedése, ha a Justh párt és a vele szövetszert pártokon kívüli 48-asok terrorizmusának, a parlamenti tevékenységet megakasztó veszedelmes munkájának gátat nem vetnek.

A mi egyedüli reményünk a képviselőházi tanácskozások erélyes, a parlamentáris muszellemeinek és az alkotmányos elveknek megfelelő vezetésében van. Minden Návaitól és elnöktársaitól függ. Ha ők tovább

is türik a névszerinti szavazásokkal és zárt ülésekkel való komédiázást, akkor a parlament komoly működésére irányuló tiszteletre méltó törekvésnek vesztett az ügye. De ha diszes állásuk felelősségteljes feladatát úgy teljesítik, amint azt a házszabályok valódi szelleme megkívánja, ha Justh Gyula elnöki nyomdokán haladnak, aki meg tudta fékezni az obstrukciót, akkor folyton megismétlődő alkudozásra, pártközi egyezményekre semmi szükség.

Magyarországnak, hála Istennek van egységes kormányzópártja, egyazon elveket valló többsége. Ennek a többségnek van programja. Ezt a programot végre lehet és végre kell hajtani.

A gyermekek nevelése.

A gyermekek nevelésének nehéz földadata nemcsak a tanítókra hárul, hanem a közélet minden számottevő tényezőjére. Ezt érezhette át dr. Balaton Gyula óbecsei főszolgabíró, mindön a következő helyénvaló, a gondolatok és érvek gazdag anyagával telített megkeresést intézte a hivatalos jogköréhez tartozó iskolaszékekhez:

1. Elszomorító tényként kell a közvetlen tapasztalataim alapján jelentenem, hogy már a gyermekeknek társalgási modora szinte undorítólag durva, nem nélkülözi a legerkölcstelenebb színezetet és a legéktelenebb istenkáromlásokat.

Lehet, hogy a durva szülők rossz példája az alapoka ezen visszatartó jelenségnek, ámde ép az iskola az mely hivatva van a szülőknek mulasztásait pótolni, a lelket nevelve művelni akként, hogy az ily beszédmodor eltűnjék.

A csufolódo tükör.

Jó asszonyom, ön már nem szép.
Az arca ugyan még virág,
De már csak hervadó virág,
Elmondhatja: Adieu világ!

Asszonyom, igazat szólva:
Tán nem is volt soha se szép?
Amit fényemben látni vélt.
Nem volt más: csaloika kép.

Hazudsz tükör! Szép volt arcom s tetszett,
Mert lélek volt rajta. — Ha! ha!
Tud ön arról, hogy asszonyban
Lelket kerestek valaha?!

M. RADICH JOLÁN.

Téli est falun.

Irta: Mesztorfné Nacsá Tessa.

Itt ülök egymagamban kiseded szobám ablakánál és elmerengve tekintek ki a zimankos hólepte tájra, melyre most ereszkedik le lassankint a szürke, ködpárás esti félhomály.

Benn enyhe meleget terjeszt a kandalló pattogó tüze; táncoló lángnyelve mintegy csufolódo pajzán játékot űz egyes butordarab sötétedő körvonalán. S a meleg szobából oly jól esik szétekinteni az alvó természetben, oly megnyugtatóan hat zaklatott, fáradt idegeinkre ez az egyformán békés falusi csend. Szinte elfog egy melancholikus érzés, érthetetlen zsidbadás vesz hatalmába s talán a szunyadó természet okozza, hogy szomorú melázóvá válok. Eltudnám nézni órák-hosszant ezt a habos fehérséget ezt a mesébe illő csodát és sajnálom azt a puha, csillogó pelyhet, mit sárba tapos az emberi láb...

Mily szép, mily festői képet nyújt az ilyen kihaltnak látszó, egyszerű csendes falucska. Az ember szinte élvezettel gyönyörködik téli apó

mesteri alkotásában. Az utcahosszantálló akácok mereven, büszkén dacolnak a tél zord hidege ellen, csak messzi kitért fagyos galyaik rezzenek néha-néha össze a zuzmarás köntös alatt mire lassan, zizegve hull a hópehely a földtakaró fölé. Nehány túlelvélü fenyő teszi változatossá a tájat, megterhelt ágai görnyedve hajlanak le a nehéz súly alatt, mitől olyik fa erős igyekezettel szeretné zöld tükörönját megszabadítani. A merész ágacsok ki-ki kandikálnak és kíváncsian nézik a csillogó jeges világot, szinte mosolyognak a didergő kopasz fákön, a csupasz bokrokön mig ők örök zöld levelekkel dicsekedhetnek. Jóízű kacagásuk megrázza a vén törzs ragyogó fehér bundáját, mig aztán csendesen belevesz pajzán jókedvük a sötétedő est fényes nyugalomába. Könnyű hópihéek szállingóznak lassankint a magasból, mindig jobban-jobban kavargnak, mintegy örült táncot járva a levegőben, mig végre menhelyet keresnek egy-egy fagyos göröngyön vagy egy szerényen meglapuló házikónak hólepte, nádfedelü tetején.

Alig zavarja valami a kihalltságig csendes házak környékét; a beállítani igyekvő alkonyat mindenkit beszorított a dédelgetett kályha közelébe. Csak ritkán veri fel csikorgó lépteivel az utca csendjét egy-egy felismerhetetlenségig begöngyölt alak, olykor siet el ablakom alatt egy megkésített favágó, mignem belevesz egyhangú kopogása a felvert kutyahad mérges csaholásába.

Szemben néhány vásott gyerek nagy igyekezettel fáradozik egy hóember felállításán, meglepetést akarva szerezni a reggelre ébredt háznépének. Közben meggurítják egymást a lány puha hóba, honnan türgén, vickándoza bukda-csolnak elő, hogy felkapaszkodjanak egy arra suhanó szánra, mit a gazda azonban energikus ostopattogással elhárít. Kigyulnak most egyenként a kis házak olajlámpásai s az ablakon kiszűrődő viláosságukkal veressárga fényt vetnek a megfagyott csikorgó hóra, melynek apró kristályai drágakövekhez hasonlóan sziporkáznak az éj sötétjében. Az árnyak megnyulnak s mire ki-

ukkan a hold kerek, mosolygó ábrázatával már csak egyedüli pusztaságot lát. A kis falu lakói mind bevonultak vig tereferére földes apró ablakos szobáikba. Az idősebbik rész fonással, a fiatalok nem restek egyet noíázva cieraszo mellett táncra kerekedni. Perdül a rokka, az orsó és a tanc felváltva, egyik sem maradna hátrább a másiknál a dolgos ket kezével a mokás tréfáló beszédjével. Majd lassan, vontatva folyik a szó, majd erősen nyomatekossan, vagy pedig hetykén gunyosan, gyorsan peregve, amilyen épen az előadó természete. Nagyokat kacag az asszony nép a bolondos históriakon, szájtatva bamulnak a hihetetlen dolgokon és télve reszketve de szívesen hallgatják a kísérteties boszorkányos történeteket mit a falu véne közkívánatra előad. Egész rémhistoriává nővi ki magát egy-egy mese; tűszerezve a babonának valamennyi elképzelhető félelmes alakjával. Lelegzetét visszafojtva hallgatja mindezt a nyulszívű asszonysereg; a lányok fázosan összebb kuporodnak a boglyakemence patkáján és onnan serkentik az öreget a folytatásra, mi hátborzongatóan tetszik nekik. Es mind-egyik tud jóformán még egy babonás bizonyítékai egy kétségbevonhatatlan esettel hozzájárulni, mit ők maguk tapasztaltak, atétek, vagy saját szemükkel láttak.

Mikor úgy éjfél tájt szétoszlik a fosztógyülekezett fogvacogva siet egy-egy szemérmes lányzó, dideregve kémtelődik nem jelenik-e meg neki egy fehérlepedős kísértetet, egy feltámadt halott, nem lát-e seprón nyargalni egy rancos képű vasórru bábát. S hogyna hazataial mind-egyik az otthon meleg ágyába, teljes nyugalom borul az egyszerű, békes hazakra. Csak néha hallik egy bagoly szárnysuhogása, egy vércse éles rikitása az ejsben, azután a távol ugató kувaszok veszik át a szunyadó birodalom csendes némaságát...

Szép így a falusi élet; az ő egyszerűségükben élő emberek igényeit kielégíti az ilyen szépen szórakozás, a nyar fásztó munkája után

2. Lépten nyomon találkozunk a községben olyan házakkal amelyeknek falai nevekkel, trágár tartalmu feliratokkal és ábrázolatokkal vannak eléktelenítve annyira, hogy azok mellett pirulva kell elhaladni. Különös a dologban az, hogy az ily módon össze firkált falak leginkább az iskolák közelében vannak vagy oly helyeken, amelyek közelében iskolásgyermek laknak, nem is akarok kiterjeszkedni azon nyilvános helyeken levő árnyékszékerekre, melyeknek falai hemzsegnek a trágárabbnál trágárabb feliratoktól és ábrázolatoktól.

Az erkölcsi romlás bizonyos fokát demonstráló ezen firkalmányok csak úgy tüntethetők el, ha az iskoláknak kathedráiról lesz megmagyarázva már a gyermeknek az ily feliratoknak fontelmese volta, mely míg egyrészt a közszemérmét sérti másrészt az illető háztulajdonosnak okoz költséget.

3. Ki kell terjeszkednem azon szomorú és eléggé el nem ítéhető körülményre, hogy sokan kapnak egyesek és hatóságok névtelen feljelentéseket és besugásokat — *gyermekkezek írásával*.

A denuntians jellemetlen tettének elkövetésével nem állja felhasználni a gyakorlatlan ártatlan gyermek kusza keze vonásait, hogy mások becsületében és tisztességében piszkos lábakkal gázolva igekezzenek ördögi céljait elérni és emellett megmérgezi a zsenge gyermek lelkét akkor, amidőn ilyen piszkos cselekedetének végrehajtásával eszközül veszi igénybe.

E tekintetben szintén a nevelés van hivatva ezen jellemetlen szokás kiirtását eszközölni és a nemesen gondolkodó tanítónak hivatása eltűnteti a kártékony mérges gyomot a gondjaira bízott gyermek lelkületének ártatlanul tiszta mezejéről, megőrizni és előkészíteni azt a nemesebb eszmék, gondolatok és érzelmek tenyésztésére alkalmas talajává.

4. Az Urísten adta parancsul »Tiszteljed Atyádat és anyádat, hogy hosszú életű lehess a földön.«

Akkor amidőn az atyák és anyáknak tisztelgetését parancsolja, ezen tényével nem csak a szülőapának és szülőanyának tisztelgetésre kötelezett, de ezzel az idősebbnek megbecsülését is kívánta.

Ép azokból szükségesnek tartanám, ha a gyermekek kioktatva lennének arra is, hogy illő tisztelgetésük kifejezését adva az idősebbeket az utcákon és nyilvános helyeken tisztességgel üdvözöljék.

Nem fog ez szolgálásra vezetni, hanem igenis elismerésre méltó jelensége leendő a tisztességtudásnak mely elismeri az idősebb kor tapasztalatait.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

kihasználják nekik kellemesen a téli pihenésre kínálkozó alkalmat. Öntudatlanul egy idyllicus légkörbe emeli ez a békés egyetértés a köznapi pört; ez a becsületes összetartás szilárd, acélosított jellemről tesz tanúságot. És mégis sokan nem tudják megérteni az egyszerű nép felfogását gondolkodását, nem bírják boldognak képzelnéni a földes szoba lakóit. Pedig hány esetet tudnék elmondani, hány kunyhót mutathatnék, melyben boldog, megelégedett emberek a lakók. Ott találni legtöbbször a sorsába beletörődötteket a naiv pór nép között még sok őszinte és romlatlan becsületre akadunk. Van még hely hová nem jutott el a nagyravágyó urhatnamság, a cifra fényes világ még nem kontárkodott be haszonleső szemével a szerény házikók békés lakói közé. Mit tudnak ők a fényes, nagy világról, annak eltakart piszkos oldaláról, mit tudják ők hogy amit látnak az csak külső csillogás mely hamis, valóban pedig egy nyomoruságos küzdelmes életnek a vergődését takarja. Hogyan ösmerjék ők a világ nagyképszerű embereit, a zajos város raffinált sokoldalúságát? Az ő egyszerű primitív gondolkodásuk nem terjed tovább a családjuk és a falujuk határáig... De most veszem észre, hogy szobámban teljes sötétség állt be és gondolataim elkalandoztak magam pedig itt feledeztem a befagyott jégvirágos ablak mellett. A kályha tüze morogva haragosan kezd duruzsolni, mintegy boszankodva, hogy róla számot sem veszek többé.

Felkelek, meggyujtom a lámpámat s a barátságos világosságot terjesztő fénynél eltűnik minden sötét, szomorú gondolat, mit az est-homály, a magányosság idézett elő. A jóleső szelid fény sugar eloszlatja borús nehéztöprengéseimet s nyugalmat hoz felcsigázott fáradt agyamra. És most elfelejtek mindent, az egész romlott nagyvilágot megvetem az ő cifra hű csábjával együtt, én pedig a vidám, megelégedett falusi emberek közé sorakozom.

A zsidófelekezet egységesítése.

A zsidófelekezet egységesítése és ennek alapján az egyöntetű zsidó autonomia megalkotása iránt megindult mozgalom immár széles medret váj magának.

A mozgalom érdekében e hó 20-án országos értekezlet volt, melyen Bács megyéből is többen vettek részt. Nagy szerep jutott dr. Klein Adolf szabadkai ügyvédnek, az ottani izr. hitközség elnökének. Az ülés folyamán nagyszabású beszédben ismertette a mozgalom nagy jelentőségét.

Hangoztatta a vallásos szabályok kodexének, a Sulchan-Aruch-nak jelentőségét és mindenkiire kötelező egyetemes illetékességét. A közjogi egység fóladatai közé tartozik ezenfelül a lelkészek és alkalmazottak országos intézetének megeremtése. Az eddigi rendezetlenség hatása az, hogy a mindenkori kormányok a legellentétebb rendeletekkel kuszálták össze az adminisztráció menetét: ezek közé tartozik a Lukács György minisztersége alatt történt jóváhagyása az ortodox közvetítő iroda szervezetének.

Klein dr. azzal fejezte be beszédét, hogy a felekezet érdekeinek megvédése csak a belső konszolidáció útján lehetséges. Ez után felolvasta a határozati javaslatot, amelynek öt pontja van. Az elsőben megokolva kimondja, hogy az *izraelita vallásfelekezet egységes és oszthatatlan* és senki által sem bontható semmi címen sem két vagy több felekezetre. Elhatározzák ennél fogva, hogy ez alapon még ebben az évben a hazai izraelita hitközségek kiküldötteiből álló *naggyűlést* tartanak, melynek fóladata legyen, hogy megtegyen a felekezetben az egyetértés és béke helyreállítására minden intézkedést, hogy aztán az ily módon a bevett izraelita vallásfelekezetet az ország törvényei szerint megillető önkormányzatot egységes alapon biztosítsák. Az országos értekezlet e határozat végrehajtása céljából országos bizottságot küld ki, hogy a naggyűlést szervezze, egybehívja, napirendjét megállapítsa, tegyen alkalmas javaslatokat a gyűlésnek a rabbik és hitközségi tisztviselők jogállásának biztosítása, valamint a nyugdíjintézménynek megalapítására. Végül kimondja az értekezlet, hogy elvárja, minden vallástársától, hogy félretelve minden más tekintetet, közreműködjék az egységes autonómia érdekében.

Bács megyeiek viszontagsága Amerikában.

— Saját tudósítónktól. —

New-York, 1912. febr. 7.

Amerikába vándorolt bácskaiak viszontagság eseteiről ezeket jelentik hivatalosan Ellis Islandból:

A bácsbodrogmegyei Skupinról jött a 23 éves Kornyeck Anna két kis gyermekével, hogy férjéhez, Kornyeck Andrásához utazzon Detroitba, Mich., aki ott a Sen str. 1382 szám alatt lakik. Utközben kifogyott a pénzből, minél fogva a hatóság felszólította a férjet, hogy számára utazási költséget küldjön.

Bács Szt. Tamásról jött a 25 éves Paraczký Géza a Moltke hajóval, hogy unokafivéréhez, Gaál Illéshez utazzon Philadelphióba, Pa., ki ott az Oliver Str. 120 szám alatt lakik. Kevés pénzzel érkezett Ellis Islandra, a vizsgáló bíróság visszatartotta, felszólítván rokonát, hogy számára utazási költséget küldjön, eselleg jelentkezék érte.

Nyolc hónapos gyermekével érkezett a bácsbodrogmegyei Kisácsról az Ivernával a 23 éves Simon Mari, hogy férjéhez, Simon Sámuelhez utazzon Detroitba, Mich., aki a Limon str. 384 szám alatt lakik. Pénz nélkül érkezett Ellis Islandra, minél fogva a vizsgáló bíróság felszólította férjét, hogy számára egy kis utazási költséget küldjön.

A bácsbodrogmegyei Temerinből jött a 48 éves Offendecker János, hogy barátjához Schranc Józsefhez utazzon Clevelandba, O., ki ott a 32-ik utca 1565 szám alatt lakik. Magával hozta nevezett barátjának 8 éves Teréz nevű lányát, hogy ezt apjához vigye. A vizsgáló bíróság visszatartotta őket és felszólította az apát, affidavit beküldésére.

A kereskedelmi és iparkamara ülése.

— A titkári hivatal jelentése. —

Szeged, február 15.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara ma tartotta e havi teljes ülését Szarvady Lajos elnök elnökleite alatt. Szarvady Lajos elnök az ülést megnyitván, az elnöki előterjesztések során jelentést tett arról, hogy a kamarai elnökség tagjainak az újalakulás alkalmával történt megválasztását

a kereskedelmi miniszter jóváhagyta. Beszámolt ezután az elnök több közérdekű intézkedésről s az előző felterjesztésre adott miniszteri válaszról és ezek között arról is, hogy Hódmező-Vásárhely város vonatösszeköttetései a májusi menetrendben javíttatni fognak.

Perjéssy László titkár ezután a kamarai tevékenységéről adta elő titkári jelentését s Szabó Gyula másodtitkárral együtt referálta az ülés tárgyait.

A napirend tárgyai közt elsőnek Pálffy Dániel beltag indítványa szerepelt, aki a hiteltudósítások körül tapasztalt megbízhatatlanságra és visszaélésekre való utalással javasolta, hogy a bécsi kamara példájára szervezzen a kamara hiteltudósítói osztályt. Az indítványt az eszme tanulmányozása érdekében az elnökséghez utalta a teljes ülés.

Véleményt szolgáltatott ezután a kamara a szegedi második felsőkereskedelmi iskola felállítására mellett, a szegedi tervbe vett városi nyomda ügyében, az *ujvidéki* kéményseprési szabályrendelet módosítása és *több bácskai* ügyben, több hetivásár és végeladás-kérsi ügyben.

A teljes ülés keretében kiosztotta az elnökség a kereskedelemügyi miniszter által engedélyezett munkásjutalmakat, több segélykérést intézett el s megválasztotta a törvényhatósági ipartanácsok tagjait a teljes ülés. Végül több társkamara közérdekű felterjesztésének pártolását határozta el, így a temesváriét az állami szénbányák bérbeadása ellen, a debreceniét a kereskedelmi alkalmazottak továbbképzése tárgyában, a nagyváradiét az ipartörvény revíziójának sürgetése ügyében.

Támogatta még a kamara a magyar-bosnyák gazdasági központ megalakításának eszméjét.

A gombosi gőzkomp.

A gombosi vasúti hid már megépült, a forgalomnak átadatott, a vasúti közlekedés is megindult. Az idejéltmult, elavult rendszerű gőzkomp szolgálton kívül helyeztetett.

A dunamenti bács megyei községek közül kettőnek, nevezetesen *Palánka* és *Bezdán* községnek az a terve támadt, hogy ezt a parlagon heverő közlekedési eszközt a maga számára megszerezze, illetve a kormányt arra kéri, hogy nálunk helyezze forgalomba, hogy a *palánka—illoki, bezdán—kisköszegi* folyton nagyobbodó közlekedést az eddiginél hatékonyabban közvetítse.

Ugyátszik, hogy úgy az egyik, mint a másik terv dugába dőlt. Erre vall az a körülmény, hogy a máv igazgatósága a gőzkompberendezést, nevezetesen 2 drb gőzkopot, 1 drb gőzkoctrhajót az összes hozzátartozó felszereléssel és az egyéb kompüzemi berendezési tárgyakkal együtt *értékesíteni óhajtván*, azok eladása céljából *nyilvános pályázatot hirdet*. Az egész kompberendezésre, vagy annak egyes részeire pályázni kívánók ajánlataikat a Máv. igazgatósága műhelyi (E/III.) szakosztályához (Budapest, VI., Andrásy ut 75. IV. 24.) február 20-án déli 12 óráig adhatják be.

A február 20-án tartott versenytárgyaláson ajánlatot tettek: Zacharia Péter 4000, Kohn Adolf 10.000, Róth Dezső 6600, Magyar Folyam és Tengerhajózási r. t. az összes tárgyakra 70.000, Fleischmann Antal 29.000, Kohn A. M. 41.150 koronával. Döntés még nem történt.

Nagyobb építkezések Baján.

Baja, 1912 febr. 20.

Már évek óta nem épült annyi Baján, mint az utolsó két évben. Dr. Róna Dezső kórház-igazgató főorvos modern, nagyszabású *szanatóriumot* épített, Röntgen laboratóriummal, hidegvizgyógyintézetel, műtőtermekkel, villanyvilágítással, központi fűtéssel, vízvezetékekkel, a legújabb hygienikus felszerelésekkel berendezve. A tervezést és művezetést Janszky Béla és Szivessy Tibor budapesti műépítészek végzik, a vállalkozó Antalffy Ferenc építőmester, a központi fűtést és vízvezetékét az Első Magyar Kórházberendezési Vállalat Kecskemétről készíti. *Rosenfeld* Albert bajai nagykereskedő háromemeletes modern áruházat épített a fűtőcában, ahol a pincétől a manzárdig üzlethelyiségek, raktárak, irodák s lakások lesznek. Az épületben közp. fűtés, vízvezeték, légszuszulágítás, liftek, modern vasportalok lesznek. A tervezést itt is Janszky Béla és Szivessy Tibor budapesti műépítészek vállalták. Szász János bajai nagykereskedő emeletes lakóházat épített Baján, mely már elkészült Antalffy Ferenc vállalkozásában Janszky és Szivessy mű-

építések tervei szerint. Dr. Geiringer János modern vasportálos gyógyszerterát készített a főútcán, ugyancsak az említett építések tervei szerint. Ezek az építkezések nagyban előfoglalják mozdítani a város szépségét fejlődését.

Mihálovits Endre kitüntetése.

A király Mihálovits Endre temerini plébános, volt orsz. képviselőt a legszentebb Üdvöztől nevezett csanádi címzetes préposttá nevezte ki.

A kinevezés híre a megye nagy részében de különösen Temerin községben, ahol a kiválóan képzett papot szeretik és becsülik, megelégedést és örömet kelt.

Mihálovits Endre 1859-ben született. Most tehát 52 éves. Középiskoláit Ujvidéken járta, ott tette le az érettségi vizsgát is. Teológiai tanulmányait Budapesten és Kalocsán végezte. 1884-ben felszentelték pappá. Haynald érsek Bajmokra nevezte ki káplánná. Onnan Titelre került adminisztrátori minőségben működött. Majd Zomborban hitoktatói minőségben. — A Fernbach-család előterjesztésére 1895-ben temerini plébánossá nevezte ki Császka érsek. 1905 és 1906 Óbecsén orsz. képviselővé választották.

Most 67-es pártönkivüli állást foglal el. Az utóbbi időben többiben a munkapárt törekvéseit szolgálta.

H I R E K.

A képviselőházból.

Szegény képviselők ugyancsak megszenvednek a honatyai dicsőségért és az azzal járó egyéb kellemes dolgokért. Egy nap ülés, egy nap szünet, — egy nap ülés, egy nap szünet. Így megy már hetek óta — a béke szent nevében. Képviselőink tehát egyebet se tesznek, mint folyton utazgatnak. De biztatja őket a remény, hogy a közel jövőben már másképp lesz. Az ülések szakadatlan sorozata következik, még pedig a legkomolyabb formában. És ilyenkor minden embernek a parlamenti hajó fedélzetén a helye. A mult csütörtöki ülés képe, amikor 257 munkapárti közül 237 volt jelen, alighanem állandó repertoiron marad.

Három napi szünet után hétfőn újból benépesedett a dunaparti politikai csarnok. E napra várták a helyzet sorsának eldőlését. A folyosók megint úgy megteltek, hogy ember ember hátán szorongott. Aki csak tehetett, eljött. A bácskai gárda megint kitétt magáért, mindenki bevonult; csak a betegen fekvő báró Gromon Dezső, Szutrély Lipót és Ertl János hiányzott. Szutrélyt a Bajai Takarékpénztár, Ertl pedig családi ügy tartotta vissza.

Még 9-et se mutatott a Ház órája, máris ellepték a folyosót. Az első közt volt báró Vojnits István. A miniszterelnököt és Návay házelnököt várta; míg ezek megérkeztek, az irodába vonult, ahol kerületbeli ügyekben fontosabb természetű leveleket írt. Példáját követte Latinovits Pál, akinek választói annyi dolgot adtak, hogy mult csütörtök óta egy pillanatra se távozhattott Budapestről. Most is egy egész halmoz postát rendezgetett.

Dr. Mikosevits Kanut néhány tájékoztatlan képviselőtársának elmondta, hogy a Kossuth-párt, a pártönkivüli 67-esek és a néppárt már annyira közeledtek a kormány legutóbbi előterjesztéséhez, hogy a béke ezek közt biztosítottan tekinthető. Többen kétkedéssel fogadták e hirt, de Mikosevits föltétlenül hitelt érdemlő forrásra utalt. Állítását megerősíteni látszott az, hogy épp abban a pillanatban haladt el a társaság előtt gróf Andrassy Gyula, aki örömtől sugárzó arccal sietett a miniszterelnök szobájába. A következők igazolták a képviselő kitünő értesültségét.

Szlezák Lajosnak hasonló információi lehettek, mert jóval az ülés megnyitása előtt

a táviróhivatalba ment s sürgőnyt menesztett dr. Mayer Oszkárnak, az Ujvidéki Hirlap szerkesztőjének, melyben az összes pártokkal, a Justhpárt kivételével való megegyezés valószínűségét jelezte.

Dr. Konyovits Dávid az ő rendes szokása szerint Karácson honvédelmi államtitkárral beszélgetett. Ezuttal nem volt kéri valója; de már előkészítette arra, hogy nem sokára fontosabb zombori instanciákat fog neki prezentálni.

Zákó Milánt két fiatal képviselőtársa a mult ülések egyikén azzal bosszantotta, hogy két fess asszonyt hozott a képviselőházba s társaságukban a karzatról diadalittasan incselkedtek vele. A titeli követ most lefőzte kollegáit, mert ő egymaga négy szép elegáns hölgyet kísért a karzatra.

A baloldali folyosón Lovászy Márton vitte a szót. Pompás színe és duzzadó egészsége dehogyan árulja, hogy még röviddel ezelőtt komoly betegen feküdt otthon. Betegségét persze le kellett győznie, mert újból elérkezett a harc ideje s ilyenkor a Justhpártnak nagy szüksége van Lovászyra.

Időközben Návay, a pontos és lelkiismeretes házelnök megnyitotta az ülést s rövid, de ügyesen konstruált néhány mondatban elparentálta az elhunyt külügyminisztert. Majd nagy figyelem közt fölszólt gróf Apponyi s a hatásvadászatot kerülve, szigorú tárgyilagossággal, komoly érvekkel körvonalozta a Kossuthpárt álláspontját. Utána gróf Khuen szólt föl és az ő közismert becsületes őszinteségével és minden cikornyától ment közvetlenséggel jelezte a két párt közötti megegyezés lehetőségét. A beszédből mindenki kiérezte a békés megállapodás lehetőségét. Utánok Justh Gyula szólt föl s harcias hangon jelentette ki, hogy ő és pártja továbbra is obstruálnak. Ez a kijelentése azonban nem okozott riadalmat a munkapárt körében, mert Justhék elkülönítésével meg lett teremtve a rossz helyzet javításának a módja. Gróf Széchényi Emil, Dungserszky Gedeon, Dungserszky Bogdán, Zsubori József tehát megnyugtatta mehetett a folyosóra s könnyebbült érzéssel gyujthattak szivarra. Latinovits Pál, báró Vojnits Sándor és Janiga János azonban a teremben maradtak és jót mulattak a makói próféta dörgeleimben. A két szabadkai követ, kikhez később báró Vojnits István is csatlakozott, szabadkai közügyekről is tanácskoztak.

Kedden Egry Béla, Szabó István és gróf Batthyány Tivadar folytatták a »napirend előtti« felszólalást. Mindhármán a harc szükségességét hirdették. Az irántuk való érdeklődés annyira megcsappant, hogy a honatyák 1/10 része a folyosóra vonult.

Szlezák Lajost az ujvidéki közuti hid foglalkoztatja állandóan. Most is azon törte a fejét, hogy azoknak az intézkedéseknek, melyeket a közel multban egyik, ily ügyekben verzált képviselőtársa segítségével fogantatosított, s melyek 3 napi nehéz munkát igényeltek, lesz-e fogantatja. Gondolataiban Ertl János zavarta meg, aki megint elhozta magával kis fiát, akinek nagy érzeke van a politikai tudományok iránt. Szlezák szinte megirigyelte ezért hódási kartársát. Neki is van ugyanis egy 13 éves fia, aki azonban irtózik a politikától. A kis Szlezák nemrég azt a megjegyzést tette, hogy a politika csupa komédia, nem komoly embernek való s azon csodálkozott, hogy az apja mégis annyit foglalkozik vele. Hja! ha így kívánja az ujvidéki közvélemény, a közhangulat. Most is két ujvidéki választó szolgálatába állott, akik már reggel óta keresték. Előbb azonban üdvözlő táviratot menesztett Mihálovits Endre temerini plébánosnak, volt orsz. képviselőnek, kit a király címzetes préposttá nevezett ki.

A középfolyosón báró Podmaniczky Endre nagyobb társaságot szórakoztatott elmés mondásaival. A bajai követnek nagy

a népszerűsége a munkapárti honatyák körében s mert mindég ujat tud mondani, hát szívesen hallgatják.

A jobboldali folyosón Latinovits Pál dr. Falcione Árpád, Konyovits Dávid, Szutrély Lipót és Zsubory József megyebeli dolgokról tereferáltak. Zákó Milán és Mikosevits Kanut pedig a karzatra vonuló mánás asszonyok, gyönyörködtető csoportját szemlélték. Báró Vojnits Sándor, akinek a szabadkaiak az utóbbi időben sok dolgot adnak, néhány választójával járt-kelt, hogy kérelmek sikeres elintézését kieszközölje.

Báró Vojnits Istvánt megint a miniszterek foglalták le. De azért volt annyi ideje, hogy a kerületbeli ügyek egy részét sürgősen elintézte.

Szardán Déry Zoltán, a Kossuth-párt tekintélyes tagja és Polónyi Géza hallatták szavukat. Déry komolyan, tárgyilagosan fejtegette ki álláspontját, Polónyi pedig szokása szerint — csüört-csavart.

A képviselők megint nagy számban voltak jelen. Báró Vojnits Istvánnak volt oka duzzadó önérzettel és büszkeséggel végig tekinteni odaadó, hü bácskai gárdáján, mely csorbitatlan létszámban jelent meg. A jobboldali folyosón dr. Szlezák Lajos és Dungserszky Bogdán bácskai csemegét táltak dr. Schiller Henriknek, a Pester Lloyd kitünő szerkesztőjének és e sorok írójának. Sok érdekes dolgot mondtak el, amiknek természete azonban kizárja a hirlapi közlést. Dungserszky a politikai helyzet sorsa felett érdeklődött Schillernél, aki tudvalevőleg a miniszterelnök és a pénzügyminiszter intím környezetéhez tartozik. A jeles tollu publicista azonban úgy tett, mintha semmit sem tudna, hiába igyekezett őt az óbecsei finom cukorkákkal megvesztegetni. A társasághoz később dr. Falcione Árpád is csatlakozott. A boldogság csak úgy sugárzott az arcáról, aminek az a magyarázata, hogy felesége a napokban második fiugyermekkel ajándékozta meg. A legkisebb Falcione éppen akkor látta meg először a napvilágot, amikor a munkapárt a miniszterelnök tiszteletére bankettet rendezett. Ez az oka, amiért a kerényi honatya ezen a diszvacsorán meg nem jelenhetett. (Ez alkalommal meg kell állapítanunk, hogy az a hiradásunk, mintha a bankettől dr. Dungserszky Gedeon hiányzott volna, téves. A kölpényi követ jelen volt az estélyen.)

Latinovits Pál báró Vojnits Istvánnal tárgyalta megyebeli dolgokban, majd Barát Armin sajtófonókkal, régi ismerősével beszélgetett hosszasan.

Báró Vojnits István valamely célra aláírásokat gyűjtött. Mindenki szívesen tett eleget kérésének. Báró Vojnits Sándor, báró Podmaniczky Endre, Zsubory József, dr. Konyovits Dávid, Janiga János, Ertl János, Mikosevits Kanut, Zákó Milán és Szutrély Lipót sorra aláírták az ivet. A Házban jelen volt Szemző Gyula bajai főispán se vonta ki magát ez alól.

Ma, csütörtökön az elhunyt külügyminiszter temetése miatt nem volt ülés.

A Tettes Nemes Bács és Bodrog Vármegyék multjából.

VIII.

A magyarnyelv térfooglalása.

»Az 1832. Esztendő Boldogasszony hava 24 ik és utána való napjaiban, Vojnits Antal másod alispány előlülése alatt« megtartott vármegyei közgyűlésen nevezetes dolgok közöltettek. Az akkori idők szelleme mindjobban érlette a nemzeti öntudatot s mindinkább követelte a magyar nyelv érvényesülését nemcsak a társadalmi téren hanem a közigazgatásban és a törvényhozásban is. Nagy örömmel és lelkesedéssel fogadtott tehát »a Követ Uraknak a nemzeti nyelv gyarapításáról és előléptetéséről tett tudósításai«. S hogy »a nemzeti nyelvnek virágzása semminemű viszontagságos környületek között a jövendő időkbe ne akadályoztasson: az orszá-

gyűlési VIII. törvénycikkely következtetésére meg állapítottak a szorosán megtartandó rendeletek is.

Igaz, hogy a tisztikar már előbb is jórészt magyar nyelven levelezett; de ezáltal meghagyott, hogy minden hivatalos jelentés, jegyzőkönyv, számadás, ítélet és mindenféle hivatalos levél magyar nyelven szerkesztessék; a törvénykezés mindenkor okvetlenül magyar nemzeti nyelven folytassák s ha nem így lenne, akkor a »vád-levelek az illető eljáruló Birák Urak által alá se irattassanak«. Ilyen elbírálás alá jutottak a könyörgő levelek, és az uri-széken előforduló beadványok, valamint a földes uradalmak tisztjeinek levelezései is.

Igen érdekes az a rendelkezés is, amely a tanuló és az iparos ifjúság nevelésére vonatkozik. »Mint hogy a Magyar nyelvnek megtanulására legcélszerűsőbb az, hogy a serdülő ifjúságnak adatik, e végett a Biztosság célirányosnak lenni véli, hogy a Megyében ezentul Tanítóknak vagy kántoroknak és Jegyzőnek oly személyek bé ne véssenek, akik magyar nyelvben nem jártasak, akik pedig máris actualitásban vagnak azoknak három esztendő a magyar nyelv tanulására kiszabatik úgy, hogyha addig meg nem tanulnak, a szolgálatból elbocsátassanak; melynek következtetésében ezekre leendő felvigyázás az illető Földes-Urasságokkal egyelértőleg, Járásbéli Fő Szolga Birák Urakra bízatik, e tárgyban való tudósításaikat, a Megyebéli Gyülekezetre béváratatván. Hogy mégis ezen Rendszabásoknak szerentséssébb fogantatja lehessen, minek utána köztudományra vagon, hogy kiváltképpen az iskolabéli Tanítóknak kinevezetése Járásbéli Szolga Birák Urak befolyása és hozzájárulása nélkül, sőt többnyire az illető Községeknek meg egyezése nélkül történik, innen pedig az a szomorú következtetés származik, hogy a szülők, kiknek a Tanítóba bizodalomuk nintsen, gyermekeiket az oktatástul s ekként a kimiveltetéstől elvonják, a Biztosságnak az volna az alázatos véleménye, hogy Nagy-Méltóságú M. K. Helytartó-Tanács utján az illető iskolabéli Igazgatóságok oda utasítatnak, hogy ezentul a Tanítók a Járásbéli Fő Sz. Birák Urak és Földes Uradalmaknak meg egyezésétől és a községeknek is meghallgatásával neveztesse ki.«

»A kebelbéli Mester-Legények a mai naptól három esztendőt számlálván, minthogy ők ezen időt a Felsőbb Rendeléseknél fogva, vándorlásban töltvén, magyarul megtanulhatnak; céhekbe be ne véssenek másképpen, ha tsak a magyar nyelvet nem tudják. Ennél fogva Járásbéli Fő Szolga Birák Urak a közigazgatásnak szerkesztéshez képest anélkül is a Céhek Fő Biztosai lévén, oda utasítandók lesznek, hogy a Járásbéli különféle helyeken lévő Céheknek felvigyázását tsupán tsak a Járásbéli Tisztviselőkre, Köz Tisztekre mint All-Biztosokra bizzák s ezeket figyelmesekké tegyék arra, hogy a Magyar nyelvbe járatlan Mester-Legényeket mestereknek bevétetni ne engedjék.«

Egy év telt el a rendeletek kibocsátása után. Úgy látszik, hogy az alsó járásban nem vették szöszert a vármegye végzését, amit a hódásági főbíró egyik futólevele is mogerősít:

»Közlöttem már a Tekintetes Varmegyének a Honi Magyar nyelv divatoztatása eránt hozott végzést, ezt most meginteni ismétlem és Kelmeteknek (t. i. a Nótárius és az Előjáró Uraknak) hozzáalkalmaztatás és szoros megtartás végett meghagyom, hogy a Magyar nyelv terjedésére és közönségessé tételére minden erejüket reá fordítsák.

Mi, kiknek szerentsénk vagon Magyar Hazánknak derült éghajlata alatt szülötteknek lenni, dicsekedni; kik e szép Constitutionális országnak mindennemű javaival és boldogságával élünk, mi, mondom mindnyájan Magyarok vagyunk, s mind illyeneknek nints föbb kötelességünk, mint szülő, tápláló és boldogító Hazánk hajló és kedves nyelvén beszélni.

Ezért Kelmeteknek meghagyom, hogy nemtsak minden írsaikat honi nyelven szerkesztessék, hanem semmiféle Deák, *annál inkább német nyelven* irt Futó Leveleket, vagy Hirdetményeket elfogadni s azokat a Jegyző Könyvbe beiktatni ne merészeljenek, mert különben én az illyes idegen nyelven irt és beiktatott akármimű iratokat a Jegyzőknak megfeddése mellett ki fogom a Jegyző-Könyvekből törölni.

A honyi nyelv virágoztatására nézve méltóztatott a Tettes Nemes Varmegye a mostan 11-ik Februáriusban tartott Közgyűlése alkalmával minden Járáshoz egy Biztosságot kinevezni, mely a nyelv gyarapodására és mivélésére felügyelend; ugyanazért addig is, mig ezen Biztosságnak tagjait Kelmeteknek hírvil adandom, hogy a helybéli Tanítókrul és Tanítványokrul nékem azonnal Tudósítást tegyenek az eránt, valyon a tanítók tudnak-e Magyarul? — valyon a Gyermekek oktatnak-e Magyar nyelvre? — s minden erővel oda legyenek, hogy a Hazának gyenge tseméjji már kisdéd korokban tanulják meg azon Nemes Haza nyelvét, melybe szeren-

tsések voltak az első napot látni, s amely őket, mint kedvelt gyermekeit, mosolyogva fogadta hű kebelébe.

Valóban kedvetlenül esett értésemre, hogy az én első parantsolatom és Rendeléseim melyeket Hivatalom kezdetével, mult esztendei szent-András Hó 17-én Közre bocsájtottam, nem mindenhol és nem olyképpen, amint én elrendeltem, töltetnek be, ennél fogva a Jegyző Urak a most érintett Rendeléseimet még egyszer az Előjáróknak elolvadni és megmagyarázni fogják oly továbbbi kifejezéssel, hogy az az utolsó lecke s hogy e nap után én minden legkisebb áthágás esetére szavamnak ura leszek, minden esetre pedig a Birákat mint Helység fejait fogom kérdőre venni.

Költ Hodsakon, Febr 25-én, 1833.

Allaga István s. k.
Fő Szolga Biró.

Longinus.

Báró Gromon Dezső v. b. t. t. orsz. képviselő — mint értesülünk — még mindég komoly beteg. Az állandóan magas foku láz, mely 38 és 40 közt váltakozik, nagyon megviselte szervezetét.

Dr. Kiss Dezső előléptetése. A király dr. Kiss Dezső belügyminiszteri fogalmazót segédtitkárrá léptette elő. Dr. Kiss Dezső a koalíciós uralom alatt *Fernbach* Károly főispán titkára volt. Ugyanakkor széleskörű és nagyhorderejű hírlapírói tevékenységet fejtett ki. Mindkét minőségében sokoldalú tapasztalataival, nagy tudásával, komoly munkásságával és szimpatikus modorával sokaknak szeretetét és biztosította a maga számára.

A bácskerezsturi jegyző jubileuma. Bácskerezsturról írják nekünk: *Arnold* Károly Bácskerezsturi község jegyzője e hó 17-én ünnepelte meg szük baráii körben jegyzői működésének 25-ik évfordulóját.

Az ujvidéki törvényszékhez tartozó esküdték az e hó 14-én tartott kisorsolás után ezek lettek: *Várady* Lajos, *Ókrész* Ádám (*Temerin*), *Stefanovics* Vlada, *Wagner* Lajos, *Eppinger* Miksa, dr. *Maros* Károly, dr. *Rózsa* Miksa, *Récsi* György (*Ujpalánka*), *Ziegler* Ferenc, *Landucz* József, ifj. *Varga* Ferenc, *Gontva* Péter, *Horváth* Gábor (*Óbecse*), dr. *Krnó* Milos, *Novits* Szvetozár (*Ókér*), *Vig* Vilmos, *Winkle* István, *Irsay* Antal, *Bácsmány* Dezső, *Flórián* Odön (*Temerin*), *Horváth* Sándor (*Mozsor*), *Tóth* Antal, *Német* András, *Schöffner* Antal (*Szépliget*), *Oberdorfer* János (*Dunacséb*), *Tiefenbach* Miklós (*Szépliget*), *Mihajlovits* Emil (*Alsókabód*), *Mayer* József, *Varga* Zoltán (*Csurog*). Helyettes esküdték: *Lütze* Rezső, *Pusits* György, *Schoman* János, *Somogyi* György, *Török* Antal, *Szauder* Tamás, *Ókrész* Mihály, *Ládi* József, *Sirschinger* Viktor és *Stefán* Alajos.

Házasságok. Dr. *Biró* Pál bácsalmási ügyvéd eljegyezte *Bányai* Terikét, dr. *Bányai* Miksa bácsalmási ügyvéd, ny. táblabíró leányát.

Dr. *Barsy* Ferenc zentai városi fogalmazó eljegyezte *Tolmácsy* Margitot.

Vargha Vendel topolyai tanító eljegyezte *Karbneky* Karolint Pozsonyban.

Hendlan József szabadkai kereskedő eljegyezte *Geöczy* Rózsit Csantavéren.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffman* *Mihály özevegye* 30 év óta fenálló butorgyárát Szabadkán.

Fölmentett plébános. *Raich* Balázs szabadkai plébános ellen sajtópört indítottak egy bunyevác lapban megjelent cikke miatt. A szedi esküdtbírótság e hó 16-án tárgyalta a pört s *Raich* fölmentette.

A budapesti Lipótvárosi Casino esztélyére a bácskaiak közül *Vértési* Károly, a Bácsmegeyi Irodalmi Társulat elnöke és *Telcs* Ede szobrász voltak hivatalosak.

A bezdáni takarékpénztár ügye, ugylátszik, kedvezőbb fordulatot vett. A napokban ugyanis — mint értesülünk — a pénztintézet dolgainak rendezésével megbízott intézőség nevében Budapesten járt dr. *Radich* Tihámér bezdáni ügyvéd s az érdekeltek körökkel beható tanácskozást folytatott, aminek az lett az eredménye hogy ezek hajlandók a rendezésnek azt a módját elfogadni, melyet dr. *Radich* ajánlott, mint leginkább célhoz vezetőit. Dr. *Radich* egyébként a takarékpénztár embereinek részletesen beszámolt kiküldetésének eredményéről.

Gondnokság alatt. *Deutsch* Ignác zentai *Takács* Verona bácsgyulafalvi lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezték.

Csöd Ujvidéken. *Peller* József ujvidéki kereskedő ellen elrendelték a csödot. Tömeg gondnokká dr. *Königstädler* Ottó ügyvédet neveztek ki.

A katymári takarékpénztár részvény-társaság február hó 19-én tartotta XX. évi rendes közgyűlését, melyen — mint levelezőnk írja — csaknem az összes részvényesek megjelentek. A közgyűlés elnökévé egyhangulag *Bichler* Vilmos választotta meg, ki megnyitott beszédében az intézet mult évi forgalmát ismertetvén, különös elismeréssel szólott betétállományáról, mely az egy millió koronát megközelítette. Gyűlés után *Till* Imre igazgató vendégszerető házában látta vendégül a megjelenteket. Az első felköszöntőt *Bichler* Vilmos a házigazdára, mint a takarékpénztár agilis igazgatójára s tisztviselőire mondotta, kinek szorgalmának s ügybuzgalmának köszönhető az intézet felvirágoztatása és szép üzleteredménye. *Nesznirák* Mátys a kitűnő háziasszonyt, mint a szeretet, kedvesség s háziasság mintaképét éltette.

Ujvidék közegészségügye. Ujvidék városi tisztifőorvosának jelentése szerint a mult hónapban a városi főorvos hivatalnál a következő ragályos betegségek lettek bejelentve: vörheny 14, kanyaró 13, diphtheria 4, fültőmirigylob 2, h. hagymáz 1. Január hóban elhaltak összesen 56 egyén, ezek közül, tüdőgümőkórban 6, vörhenyben 5, diphtheriában 1 és hasi hagymázban 1. Halva született 4 róm. kath. és 2. gör. keleti szülőktől. Vallás felekezet szerint volt az elhaltak közül gör. keleti 29, róm. kath. 15, reform. 7, evang. 3, izraelita 2. A városi kórházban mult évi december hó végén 142 beteg maradt ápolás alatt, F. é. január hó folyamán felvétetett 228, és így január hóban összesen 370 beteg lett gyógykezelve. Ezekből mint egészséges elbocsátott 113, javultan 33, gyógyulatlan 8 és meghalt 8. Január hó végén maradt tehát a városi kórházban 208 beteg ápolás alatt, és pedig 144 férfi és 64 nő.

Fizetéseképtelenség Jánoshalmán. *Schvarcz* Márkus jánoshalmi szabó fizetéseképtelen. Árúért 16.340 K-val és pénzért 10.689 K-val tartozik. Ezzel szemben raktára 400 K-t ér. Van egy háza is, de ez értéken felül meg van terhelve. A hitelezői védegyelet vizsgálatot indított az ügyben.

A zombori nagyszállóda. Már megirtuk, hogy a zombori *Weidinger*-cég bejelentette ama szándékát, hogy nagyszabású szállodát akar építeni, s a várostól 15 évi adómentességet kért. A cég utólag elállott az építkezés tervétől. Most *Hódosi* Sándor és fia akarnak nagy szállodát építeni. Ők is 15 éves adómentességet kértek. A város teljesítette a kérelmet.

A cservenkai önkéntes tűzoltóegyesület e hó 18-án tartotta meg évi rendes közgyűlését *Fuchs* Károly főparancsnok elnökle mellett. Az évi jelentés — mint levelezőnk írja — megemlíti, hogy az elmúlt évben 5 kisebb-szerű tüzeset fordult elő, mely alkalommal a legénység pontosan és dicséretileg gyorsan vonult ki. A működő tagok száma 45. A közgyűlés tudomásul vette a mult évi zárszámadást s az ez évi költségeloirányzatot. Az egyesület vagyona 7175 korona. Végül az új választmányba 6 működő és 6 pártolótagot választott a közgyűlés.

Zombor város szoboradományai. Zombor város közgyűlése a Zomborban felállítandó *Erzsébet szoborra* 300 koronát, a *Besztercebányán* létesítendő *Bethlen szoborra* és a *kolozsvári Rákóczi szoborra* 50-50 koronát szavazott meg.

A cservenkai ipariskola ujonnan meg választott felügyelőbizottsága f. hó 17-én tartotta meg alakuló ülését, melyen — mint levelezőnk írja — elnökké egyhangulag *Haip* Dániel, volt nagyiparos, földbirtokos és alelnökké *Krűnbach* Vilmos, géplakatost választották meg.

A farsangi utcai botrányok. Bácsmegeye több városában és községében még mindig divik az a rossz szokás, hogy az alsóbb osztály álarc alatt bejárja az utcákat, miközben botrányos, szemérmetsértő módon viselkedik. Ennek az elfajult szokásnak a visszaszorítására Baja város főkapitánya a következő szigorú rendeletet adta ki: A városunkban divó és sokszor szemérmes is sértő farsangi maszkjársásokról szerzett mult évi tapasztalataim arra készítetnek, hogy az érdekelteket mihez tartás végett még eléjőkor figyelmeztessen közrendészeti szabályrendeletünk 44. § árá. Ezen §. szerint ugyanis a legszigorubbán tilos farsang alkalmával minden olyan álarcos vagy jelmezes utcai menet avagy csoportosulás, amelyekben a résztvevők egyrészt szemérmes és durván izléstelen jelmezzel (kolduló medvék) a közérkölciségét sértő és különösen az ifjúság és a gyermekvilág lelkét megméltelyező durva öltözékek, alakítások stb. sértik a közérkölciséget, másrészt az álarcosok lármás és szemérmes viselkedésükkel, ocsmány trágárságaikkal, durva megjegyzéseikkel, piszkos ruháikkal megbotránkoztatják az utca békés közönségét. Ennél fogva, hogy farsang utolsó napjaiban a közrend, a közérkölc és közbiztonság ismétellen kárt ne szenvedjen, zavarva és veszélyeztetve ne legyen, este 6 óra után utcán az álarcban való

Járás-kelés általában és szigorúan tilos. Már most figyelmeztetem az érdekelteket, hogy annival is inkább tartózkodjanak a szemérmellen és közérkölcstől sértő jelmezek, álarok viseletétől, a durva, toladó megjegyzésektől és énekektől, mert a kihágást elkövetőket a fentebb hivatkozott közrendészeti szabályrendelet 44. §-a alapján nemcsak hogy 4 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és be nem hajthatóság esetén 5 napig terjedhető elzárásbüntetéssel fogom sújtani, hanem a botrány rögtön megszűnése érdekében a megbotránkozatókat az utcáról karhatalommal azonnal elfogom távolíttatni.

Megfagyott asszony. Bácsóváros közepében a két hét előtt hideg idejében megfagyva találtak Nikolity Katalin 70 éves cigányasszonyt.

Ifjúsági színelőadás Kishegyesen. A farsang három utolsó napján — február 18, 19, 20-án — a Kishegyesi r. k. elemi iskolák felsőbb osztályu növendékei színjátékot rendeztek a kath. kör dísztermében. Előadták *Vörösváry* Ernő 3 felvonásos vigjátékát, mely két kalandok után vágyódó hadapródot Afrikába visz a feketebőrűek közé, ott mindenféle lehetetlen helyzetbe keveri, míg végre sok üdvös tanítás után megszabadítja őket. Az előadások a közönség élénk érdeklődése mellett folyt le. Melegséget ad az ifjúsági előadásoknak az a körülmény, hogy a belépő díjakból befolyó tiszta jövedelmet Zichy Nándor grófnak, a magyar katolikusok elhunyt vezérének emlékműveire fordítják. A gyermekek a szindarabot igen jól átértették s átértették s kitűnően alakították. Főszereplők voltak: *Maronka* Lajos, *Szeles* Ferenc, *Kovalecsik* Károly, *Gond* Pál, *Limbek* Károly, *Dolgos* István vasvári hadapródok szerepében; *Kalapáthy* István, *Novák* András, *Molkácsi* Mihály, *Mokány* József a kalandorokat s zsebmetszők szerepét alakították. *Molkácsi* István Morogoró kanibál törzsfőnök volt; *Süli* István, *Molnár* Sylveszter, *Papp* Sándor, *Maronka* András, *Pintér* Illés, *Nagy* Ferenc, *Kamnibál* harcok szerepét, *Magó* Péter, *Békus* János, *Kalácsi* József német katonák tisztét töltötték be.

Betörés Tiszakálmánfalván. Tiszakálmánfalván Horváth Mihály házába betörték s onnan készpénzt és ékszer loptak el.

MULATSÁGOK.

A zombori troubadourok — mint már jeleztük — március hó 6-án tánccal egybekötött hangversenyt rendeznek. A díszes meghívókat most küldték szét. Az ügybuzgó rendezőség élén *Kovács* Antal tanár áll. Alelnökök dr. *Zátonyi* Dezső, dr. *Vertelovszky* József és *Mayer* Jenő. Jegyek előre válthatók *Tomcsányi* Aladárnál, az estély pénztárosánál (Vármegyeház, II. emelet 22. ajtó).

Az újvidéki dalárda kedden rendezett estélye jól sikerült. A komoly zeneszámokon kívül tréfás dolgok is voltak, melyek nagy tetszésben részesültek.

A bajai kereskedőifjak egylete ezidei estélyét március 23-án tartja.

A topolyai polg. olvasóegylet vasárnap este jól sikerült farsangi estélyt rendezett.

A magyarkanizsai kereskedők és iparosok dalköre a napokban dal- és cabaretestélyt rendezett. Az érdekes és mulattató műsor kellemes estét szerzett a nagyszámu közönségnek.

A bácsalmási uri casinó e hó 17-én tartott bálja jól sikerült. Közepes számban voltak jelen, de mindenki kellemesen szórakozott.

A mélykúti intelligens ifjúság a napokban hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendezett. Dr. *Morava* Gézáé pompás szereplése általános tetszést aratott. Érdeklődéssel halgatták *Erdeődy* kaplán ügyes cimbalomjátékát is.

Az apatini ifjúsági egylet e hó 17-én tréfás estélyt rendezett, melynek változatos, kacagtató műsorán jól mulatott a közönség.

A zentai önk. tűzoltóegylet hétfőn kitűnően sikerült farsangi estélyt rendezett.

A titeli szerb daloskör f. hó 15-én tánccal egybekötött hangversenyt rendezett, amely várakozáson fölül jól sikerült. A hangversenyben részt vett *Bulya* Györgyné tündéreszi jegyzőné is s zongoraművészetével nemcsak hogy mulattatta a közönséget, hanem azt teljesen magával ragadta. Percegik tartott a tetszés s vihar, mely gyönyörű játéka nyomán támadt. A társaság reggelig maradt együtt. A többi szereplők is elismerést érdemelnek.

A titeli ág. ev. dalárda e hó 18-án farsangi estélyt rendezett, mely jól sikerült.

A kulai tanoncotthon vasárnap és hétfőn műkedvelői előadást rendezett. Három vigjátékot adtak elő. Mindannyiban ügyeskedtek a fiatalok.

Az óbecsei izraelita nőegylet estélye a legjobban sikerült farsangi mulatságok egyike volt. Az anyagi és erkölcsi siker főleg annak a lankadatlan ügybuzgóságnak köszönhető, melyet dr. *Galambos* Pálné fejtett ki. Ez a finom lelkület, minden tetteben előkelő és szeretetre méltó urnő mindent elkövetett, hogy fényes eredményt érjen el. Dr. *Székely* Ignác nagy tetszés mellett tréfás dolgokat adott elő. Dr. *Galambos* Pál mesteri tollal megírt helyi vonatkozású történetet felolvasott. *Fehér* Vilmos színigazgató szépen énekelte. Dr. *Müller* Károlyné művészi becsű dalszóval aratott sikert. *Csupor* Irén pedig zongorajátékával. A műsor egyik kiemelkedő pontja volt *Pataj* Ella erőteljes művészi zongorajátéka. Dr. *Szászi* István humoros kuplékat adott elő zajos tetszés mellett.

Az újvidéki beltéri kath. kör. tánccal egybekötött hangversenyt rendezett, mely köztetszést aratott. *Regényi* Kálmán ügyes hegedűjátéka után *Costamagna* Mária gyönyörűen énekelte néhány szép olasz dalt. Dr. *Kardos* László tetszés mellett kuplékat adott elő. Dr. *Kanyó* Gyula rutinált zongorakiséréte is elismerést érdemelt.

A mátételkei olvasókör e hó 12-én tartotta zártkörű táncestélyét könyvtára javára. A mulatság, dacára a rossz időjárásnak kitűnően sikerült. Még este 8 órakor alig volt valaki. Hanem amint az idő felhagyott rakoncátlanokodásával, jöttek a kocsi, öntötték a vendégeket. Rövid pár perc alatt husz kocsi érkezett. Bezzeg kiderült a rendezők arca, látva a szebbnél-szebb és festőibb öltözöttek felvonuló hölgyeket és ifjúságot. Hamarosan konstatalták, hogy jut egy csinos kis összeg a könyvtárnak is, holott pár perccel előbb még deficitről aggódtak. A zenekar illetőségét bajos megalapítani, mert három községből s azoknak is a színe-javából állított össze. Remekül játszottak s vacsora alatt a legújabb dalokkal gyönyörködtek. A műsor összeállítását a cigányvajdának, *Piukovics* Gábornak és a köri jegyzőnek, *Piukovics* Józsefnek érdeme, kik válogatott magyar dalaikkal nagyban hozzájárultak az általános jókedv emeléséhez. *Piukovich* Elemér volt országgyűlési képviselő, kinek első sorban tartozunk köszönettel a mulatság sikeréért — a hozzáintézett pohárköszöntőre válaszolva, az önzetlen hazaszeretetre s az ősök férfias erényeinek követésére buzdított szép szavaival. A fiatalok reggeli 7 óráig ropta a táncot, ekkor kezdtek a táncosok oszlani, a férfi társaság azon iparkodott, hogy a déli harangszó ott ne érje.

KÖZGAZDASÁG.

The Mutual Newyorki Életbiztosító Társaság, az amerikai életbiztosító intézetek között a legrégibb, közéleti 59-ik számadását, melyből azt látjuk, hogy ezen intézet vagyona a 3 milliárd frankot ez esztendőben nemcsak elérte, hanem jelentékenyen túl haladta. A biztosítási állomány kerek 8 milliárd frankot tesz ki és 212,177,544-04 frankkal szaporodott. Az 1911-ben létrejött életbiztosítási kötések száma fényesen bizonyítja ezen tisztán kölcsönösségen alapuló intézet folyton haladó prosperitását. A kábelsürgöny útján érkezett 1911-ik évi mérlegkételek a következő főbb adatokat tartalmazták: összegyűjtött 3,042,125,715 28 frank (1910-el szemben + 73,944,041); készpénzbevételek 439,968,141 19 frank (+ 4,832,172 85); a kötvénytulajdonosoknak fizetett összegek 297,169,565 44 frank (+ 3,122,610 62) melyekben a kifizetett nyeresémrészesedések 70,731,387 20 frank (+ 479,402 38) is bennfoglaltatnak; díjtartalékok 2,452,242,528 50 frank (+ 59,319,290 16); 1911-ben kötött új biztosítások összege 730,644,409 33 frank (+ 105,083,963 73). Végül megemlítjük, hogy az ezidén, azaz 1912-ben, a kötvénytulajdonosoknak kifizetendő nyeresémrészesedések 78,483,236 89 frankban (+ 7,848,849 69) vannak megállapítva, melynél nagyobb összeget egy esztendőben nyeresémrészesedések biztositói között. Ezen nyeresémrészesedés részleteire vonatkozólag megjegyezzük, hogy az 1907 óta kötött biztosítások az új amerikai biztosítási törvény, valamint az új kötvényfeltételek és tabellák alapján állítatik ki. Ezen új kötvényfeltételek, ugymint: szabad utazás a föld bármely részén pótdíj nélkül; díjfizetés elmulasztása esetén a biztosításnak díjmentes érvénybelátása az eredeti teljes összegben, előre meghatározott időre; rendkívül rövid időre szabott megtámadhatóság ugy általánosságban, mint öngyilkosság vagy párbaj esetén; a kötvény érvénybentartása minden külön díj nélkül a teljes biztositott összeg erejéig hadgyakorlat, mozgósítás vagy háboru esetén, s. b. s. b. a társaságra tetemes anyagi áldozatot rónak. Ennek dacára módjában áll oly nyeresémrészesedéseket fizetni, melyek minden várakozást felülmúlnak és az életbiztosítás terén valóban rekordot teremnek. A nyere-

menyek természetesen kor és táblázat szerint következnek, de ha például egy 35 éves egyén biztosítása után a 3 főtáblázat (egyszerű haláleset, haláleset 20 évi és vegyes 20 évi díjfizetéssel) szerinti átlagot vesszük, azt látjuk hogy a folyó évi nyeresémrészesedés az évi díj 21.40%-ának felel meg, mely páratlan siker csakis a társaságnak a legszigorubb takarékosági elvhez való ragaszkodása és az átvállalható kockázatok alapos megválogatása útján volt elérhető. Különösen figyelemreméltó, hogy a nyeresémrészesedés 1907 óta, tehát 5 év alatt, 10.71%-ról 21.40%-ra emelkedett, ugy hogy ezen időben máris az évi díjnak 82.12%-a térített vissza a biztositottaknak, mely eredmény nagyságát és horderejét elsősorban szakértők lesznek képesek kellőképen méltatni. Azon körülmény, hogy a kötvények átlagos fennállási tartama (népbiztosítás figyelmen kívül hagyásával, tehát a jobban situált polgári osztályban) nálunk Magyarországon legfeljebb 8—9 évre becsülhető, bizonyítja ezen systemának — mely szerint a nyeresémrészesedések évenként és pedig már az első biztositási évtől kezdődőleg fizetettek — rendkívüli magán- és közgazdasági fontosságát.

Bács-Bodrog megyei képviselőnk a következők:

Szabadkán: Löwy Testvérek.
Magyarkanizsán: Nrahil Lajos.
Zomborban: Frankl Miksa. (1—2.)

Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, szántó gazdák és kerészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

Ungváry József szőlőtelepe és gyümölcsfaiskolája Cegléd, ingyen és bérmentve küldi érdeklődőknek nemes gyümölcsfa-csemete, vadoncok, kerti növények, rózsák, sima és gyökéres szőlővesszők legújabb árjegyzékét. (1—3.)

Száraz és nedves takarmányozás. Nem célszerű lovaknak nedves vagy folyékony takarmányt adni, mert azt nem rágják meg kellőleg s nem keveredik elegendő nyállal miáltal az emésztés tökéletlen lesz. Legfeljebb gyengén megnedvesítendő az eleség, hogy így vagy egészen szárazon adjuk a lovaknak takarmányokat, az izlés dolga. Némelyik ló a szárazat eszi szívesebben, másik meg nedvesítettet. Persze az többnyire attól függ, hogy szokta meg fiatal korától fogva a ló. Még oly lovak is vannak, melyek elfujják a szecskát. Hogy ezt ne tehessék, meg kell nedvesíteni takarmányukat.

Rühkór. Tataháza, Paripás, Kuczora, Péterréve községekben rühkórjárvány van a lovak közt.

Juhhimlő. A juhhimlő járvány az utóbbi időben csökkent. Most már csak Milticsen van.

Szerkesztőségi üzenetek.

M. K., Bácsújfalú. Ugy van amint Ön írja. Mi nem is jelztünk olyat.

H. V., Kossuthfalva. Mielőbb sorra kerülnek a másik dologra levélben fogunk válaszolni.

F. M., Budapest, Istenhegyi-ut 105. Kivételesen leközzöljük.

Bortermelői Egylet, Bácsalmás. Oly cikket, mely már más két laphoz megjelent, nem használhatunk. A jövőben akként intézkedjenek, hogy a közlemények először nálunk jelenhessenek meg.

Egyenlőségi Olvasókör Csantavér. A hiányzó számokat e hó 17-én postára adtuk.

S. B., Zenta. Továbbítottuk.

Sz. K.-ly. E hó 28-án.

B. F. J., Topolya. Legközelebb megemlékezünk róla.

S. H., Újvidék. Temerinben Medhálovits előtt Zitti Róbert, Novák Antal, Göbel Ferenc, Csupor Mihály voltak a plébánosok.

«Ledölt választalok» Sorra kerül.

T. B., Zombor. Nem intézhetjük el.

Cs. B.-a. Március 15-én.

St. J., Torzsa. Kármán József 1825-ben született.

W. I., Baja. Nem küldték szét. A jövő hét közepén meglesz.

J. I., Zenta. Péntektől állandóan Budapestben tartózkodik mindkettő. Vasárnap talán otthon lesznek.

W. B., Zombor. Meglesz.

NYILT-TÉR.

SZULTÁN FORRÁS

BŐR- ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ITAL.
KIVÁLÓ HÜGYHAJTÓ ÉS HÜGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Szabadkai főraktár Illés Antal gyógyszer-tárában. Telefon 271.

Borszéki
GYÖGY-ÜDITŐVIZ.
A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!
Szabadkai főraktár Illés Antal gyógy-
szertárban Teefon 271.

Nagyobb bácskai birtokot vennék

készpénzfizetéssel, teljes felszereléssel — vagy a nélkül. 5—2

Bővebbet a »BÁCSMEGYE« kiadó-hivatalában (Budapest, Teréz-körut 2.)

Egy jó forgalmu, verseny nélküli

gőzhengermalom

gazdag bácskai községben, vasut és hajóállomással, más vállalkozás miatt, azonnal olcsón eladó. 2—2

Cím a kiadóhivatalban (Budapest, Teréz-körut 2.)

Közigazgatási erü kerestetik.

Katymár község (Bácsmegeye) jegyzőségénél a jegyzői teendőkben, de különösen az adóügyi és kataszteri munkálatokban teljesn jártas egyén 4 kor. napidij mellett azonnali belépéssel alkalmazást nyer.

Okleveles és német nyelvet bíró egyén előnyben részesül, és beválás esetén az üresedésben levő másodsegédjegyzői állásra reflektálhat. Ajánlatok okmányolandók.

2—2

Antunits József
jegyző.

815/912. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az Ujfutak községben lemondás folytán megüresedett és előleges havi részletekben kiutalványozandó 600 kor. fizetéssel és 200 kor. lakbérrel javadalmazott községi

irnoki állásra

pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni szándékozókat, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám 1912. évi március hó 15-ig nyujtsák be.

Ujvidék, 1912. február 12-én.

Trenka,
szolgabíró.

2—1

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobb látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

Galambos Sándornál

Óbecsén kapható

Elsőrendü aranka mentes lucernamag,

azonnali vagy tavaszi szállításra. Ára kilogrammonként 1 korona 40 fillér, (50 klg. és azon felüli vételeknél.) Lucernásom tarlót az óbecsei előjáróság lépésről-lépésre tüzetesen átvizsgálta és hivatalos bizonylattal igazolta annak

aranka mentességét.

Aki teljesen megbízható forrásból kiváló minőségű gyökeres szőlőoltványokat akar beszerezni, kérjen tőlem árjegyzéket!!! 6—4

Vig Emil „Casinó” szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal rendelkezik.

612 sz. kig/1912.

Pályázati hirdetmény.

Dunagárdony községében lemondás folytán üresedésbe jött községi

szülésznői állásra

pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi március hó 4-ikén délelőtt 11 óráig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembevételni nem fognak.

Az állás évi javadalmazása 400 kor. készpénz.

Titel, 1912 február 7.

2—2

Szemző János
főszolgabíró.

1091/1912.

Pályázati hirdetmény.

Kishegyes községben üresedésben levő s évi 1200 korona fizetéssel javadalmazott

I. irnoki

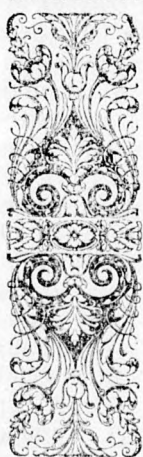
s esetleg előléptetés folytán üresedésbe jövő és évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott

II. irnoki állásra

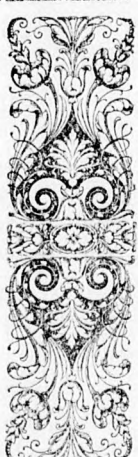
folyó évi március hó 10-iki határidővel pályázatot hirdetek.

Topolya, 1912. február 13-án.

Dr. Fratricsevits István,
főszolgabíró.

UNGVÁRY JÓZSEF
2000 BUDAPESTI GYÜMÖLCSFA ISKOLAJÁBAN
SZÉPLED (PESTMEGYE)
Nagyobb mennyiségű
nemes gyümölcsfa-
csemete, boggyógyümölcsűek,
vadoncok, kerti sávények,
sima és gyökeres szőlővesszők
sib. kaphatók.
Fessők kimerítő árjegyzéket kérnek.

BUTOR

legegyszerűbb és legegánsabb kivitelben készpénzért és részletfizetésre legolcsobban beszerezhető

HAAS és WEISZ cégnél

Telefonszám 143.

BAJA

Telefonszám 143.

a Bajavidéki Takarékpénztár épületében, a Városháza épületével szemben.

20—19

Kárpitos munkákat és perzszerinti lakberendezéseket elvállalunk, meghívásra azonnal jövünk.

870|1912 kig. szám.

Bács-Bodrog vármegye.
Zsablyai járás.
Csurog község.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Csurog község által Csurog községben a piactéri parktérnek a 27|12 közgy. számú határozat értelmében

Vascsövek és drótkerítési munkálatainak

biztosítására alólirt községi előjáróság nyilvános írásbeli egységáras verseny tárgyalást hirdet; melyre azonban átalány összegben, vagy százalékos ár engedménnyel ellátott ajánlatok is beadhatók.

Ezen munkálatra 18.029 korona 10 fillér van előirányozva.

A munka az átadás napjától számított 2 (két) hónap alatt teljesen befejezendő.

Csak a 83000|III.—1907. B. M. sz. szabályrendelet 18. §-hoz kiadott minta szerint kiállított, 1 koronás bélyeggel és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Az ajánlat borítékának mintája ez:

A Községi Előjáróságnak

Csurogon

Ajánlat a 870|kig. 1912 számú versenyárgyalási hirdetésben kiirt piacbekerítési munkálatokra.

Az ajánlat ha nem postán, hanem közvetlenül adatik be, úgy az a hivatalos órák alatt a községi jegyzőnél, postán érkező ajánlat pedig az előjáróság címére — mindkét esetben 1912 évi február hó 28-ig adandók be.

Ajánlattevő köteles ugyancsak az ajánlat beadására kitűzött határidőre 18.029 K 10 f. előirányzati összeg 5%-át bántpénz fejében a községi pénztári helyiségben a közpénztárnok kezeihez a versenyárgyalási hirdetés számára való hivatkozással, készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban letenni. A készpénz után a község kamatot nem fizet; a készpénzt azonban megfelelő értékpapirokkal a község bármikor kicserélheti. Az értékpapírok kamatszelvevényei pedig esedékességük időpontjában kívánatra kiadandók, feltéve, hogy a letét letiltva nincs. A bántpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bántpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata (esetleg a bántpénz összegéről szóló postai feladó vevény) csatolandó az ajánlathoz. Nem követeltetik bántpénz a kézműipari szakmákat (kisiparosokat) érdeklő és 5000 korona előirányzati összeget meg nem haladó munkálatoknál a szakmabeli iparos mestertől. A verseny tárgyalás Csurog község tanácstermében **1912 évi február hó 29-én d. e. 9 órakor** fog megtartatni, illetőleg az ajánlatok fel fognak bontatni, mely versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A hirdetés a munka (és szállítási) feltételek, részlettervek, költségvetések, rajzok és ajánlati minta a közigazgatási jegyzői irodában mindennap délelőtt 9—11 óráig megtekinthetők, esetleg a jegyzői magánmunkálatokért szedhető díjakról 1906. évben alkotott vármegyei szabályrendeletben megállapított díjon meg is szerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálat tejesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbizottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

A 83000|III.—1907. B. M. sz. szabályrendelet 16. §-ának 11. és 14. pontjaiban foglalt határozmányok és rendelkezések a munkafeltételekben foglaltatnak.

Azon pályázók, akik ajánlatuk benyújtásakor alulirt hatósággal üzleti összekötetésben még nem állottak, illetőleg itt ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat a lakhelyük, cégük, vagy vállalatuk székhelye szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara által 1 évi időtartamra és csakis a szóban levő konkrét építkezésre szóló érvénynyel kiállított bizonyítvánnyal igazolni, mely bizonylat az iparkamara által zárt borítékban közvetlenül ide lesz elküldendő.

Alulirt községi előjáróság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kelt Csurogon, 1912. évi február hó 14-én.

Kékity József,
jegyző.

Tuczakov Peja,
bíró.

Eladó vállalat.

Egy dunántuli 35000 lakosu szab. kir. városban, több mint ötven év óta fennálló elsőrangú

temetkezési vállalat

külön 983 négyszögöl teleppel (üzletvezetői kocsis-lakás, istállók és félszerek), mely a főüzlettől 5 percnyi távolságban van, egyedüli nagyobb szabású bérkocsi osztálylyal (30 lóval) saját asztalos műhellyel, nagy és intelligens vevőkörrel 150.000 korona készpénzért vagy elsőrangú jelzálogkölcsonnel biztosított kötelezettséggel eladó.

A fenti üzlet, miután minden osztálynak külön vezetője van, bárki által vezethető. Forgalmáról és tiszta jövedelméről meggyőződhetik az, aki a nagy befektetés mellett némileg dolgozni kíván és nagyobb tőkét biztos nagyobb kamat mellett gyümölcsötteni óhajtja.

Csak elsőrangú, *komoly ajánlatok* vétetnek tekintetbe; *közvetítők kizárva!*

Személyes megtekintés előnyös, hogy a forgalom és berendezés igaz voltáról meggyőződést szerezhesen.

Cím a »**Bácsmege**« kiadóhivatalában (Budapest, Teréz-körút 2.) 3—3

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az **adai m. kir. földmivesiskolánál** megüresedett

élelmezési vállalat

az 1912. évi **február hó 26-án** megtartandó zárt írásbeli versenyárgyalás útján ismét vállalatba fog kiadatni.

A vállalkozó kötelessége a 30 földmivesiskolai tanuló, az időszaki tanfolyamok hallgatói és az iskola nőtlen tisztviselőinek élelmezését, a szervezeti szabályokban megállapított mennyiségben kiszolgáltatni.

Vállalkozó az iskola telepén természetbeni lakást kap; a konyhai és étkező felszerelést is az iskola adja. Kap ezenkívül: évente 48 köbméter kemény tüzfát, 104 kg. petrolumot; kap még minden tanuló után bizonyos naponkinti és fejenkinti mennyiséget az iskolánál termelt és az élelmezési vállalatban felhasználható terményekből.

Az ajánlatban, csak az igényelt készpénzfizetés esik összehasonlítás és elbírálás alá.

Az 1912. évi február hó 26-ik napjának déli 12 órájáig benyújtandó ajánlatban az egységárak számokkal és betűkkel irandók.

Vállalkozó az élelmezést 1912. évi március hó 1-én tartozik megkezdeni.

A szerződés egy évre, vagyis 1913. évi február 28-ig terjedő időre köttetik, azonban azután is minden további egy évre érvényben marad, ha a szerződő felek egyike sem mondja fel december végéig.

A kötetendő szerződés tervezete, valamint annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek az alulirt igazgatóság hivatalos helyiségében megtekinthetők. Ezekre vonatkozólag az igazgatóság írásbelileg is felvilágosítást ad.

Az igazgatóság fentartja a jogot, hogy az ajánlott árakra való tekintet nélkül, a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson.

A vállalat végleges odaitélése a Nagyméltóságú földmivelésügyi Minister Ur jóváhagyásától tétetik függővé.

Ada, 1912. február hó 14-én.

M. kir. földmivesiskola
igazgatósága.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bács megyei Gazdaszövetség szíjhója.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

1105. tkvi. 1911.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, az Ujverbázi Takarékpénztár r. t. cég Pákov Milán végrehajtást szenvedő elleni 30000 K tőkekövetelés a jár. iránti végrehajtási ügyben a zombori kir. törvényszék (és a kir. járásbíró) területén lévő és Ószivác határában fekvő az ósziváci 5193. sz. betétben.

1. A I. és 1 és 4 sor 5015 és 5016/1. hrsz. 2 hold 145 öles szántóra és rétre 418 K kikiáltási árban,

2. az A II. 3-4 sor 5020 és 519/2. hrsz. 1 hold 1449 öles szántóra és rétre 418 K kikiáltási árban,

3. az A III. 1, 3 sorsz. 5021, 5022/1. hrsz. öles szántóra és rétre 297 K kikiáltási árban,

4. és az A IV. 1-2 sor 1287/1. és 1288/1. hrsz. 282 ölnyi kertre és udvarra az 546 ö. i. sz. házzal 823 K kikiáltási árban az árverést elreüldelte.

Az 1912 évi április hó 26-napján délelőtt 9 órakor Ószivác községében nyilvános árverésen ezen ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozást leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígért nem tétetik, a kiküldött az árvezést felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10 %, készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3885 szám alatt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet a §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi IX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár % szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi % ig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz ígérte figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, többé részt nem vehet.

A kincstár, mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889 évi XXX. t. cz. 10 §-ának 2 ik bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátá-

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

KOHN ARNOLD

sirkőraktára

Budapest, VII., Károly-körut 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy rakatárát siremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

TRAPPISTA

legjobb minőségű és tartós csemege-sajt, valamint

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült
kilója 2-30 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bács megye).

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen áron postadíjmentesen küldetnek.

sára jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1895 évi XXIII. t. c. alapján alakult Központi Hitel-szövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben melyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhez vételétől esetleg (8) nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

Zombor, 1912. évi január hó 30 napján.

Radány Péter s. k.,
kir. törvényszéki bíró.

230/kg. 912.

Tenyészkaneladási hirdetmény.

Szilágyi község f. 1912. évi február 25-én vasárnap délután 2 órakor a községében

3 drb tenyészkan

a legtöbbet ígérőnek készpénzért nyilvános árverésen elad.

Szilágyi, 1912. február 13-án.

Községi előljáróság.

Hirdetmény.

Alólírotnál 2-3 és 4 szobás villalakások nyári szezonra (májusra) méltányos bérért kiadók. Villám Svábhegyen a fogaskerekű vasút „Adalak” megállójánál, közvetlen mellette (10 lépés) van. I. ker. Istenhegyi-ut 105 szám. Miatán villám magasan a hegyen igen szép kilátással, gyönyörű helyen tekszik, ahol a levegő tiszta egészséges, s így nemcsak luxus nyaralóknak, hanem idült betegeknek is nagyon megfelel.

Bácskai ismerőseimnek 20% bérengedmény. Ajánlatok illetve megkeresések Budapest, I. ker. Istenhegyi-ut 105. alá (Svábhegy) kéretnek.

Fenyvesi (Fuczin) Márk
nyugalmozott ktanító.

2-1

626. szám/kg. 1912.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Bácsföldvár községben üresedésbed levő községi

orvosi állásra

ezenel pályázatot hirdetek és felhívom ezen a lást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi március hó 31-ig terjesszék be.

Javadalmazás: mint fizetés az állampénztárból havi előleges részletekben felveendő évi 1400 kor. továbbá 700 korona lakbér, 200 kor. ötdéves korpótlék, mely 800 koronáig emelkedik.

Nappali 1 kor., éjjeli 2 kor. látogatási díj, 7 éven aluli gyermekeknél és gazdasági cselédeknek ennek fele. Községileg igazolt szegények, azaz vagyontalanok ingyen gyógykezelendők.

Óbecse, 1912. február 15-én.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

Becseréltünk

néhány alig használt német és amerikai motort eredeti Mayer motorra, s ezeket igen olcsón kijavítva eladjuk.

Gazdák! drága pénzetekért csak a legjobbat vegyétek és ez a Mayer motor.

Magyar Motor és Gépgyár rut. zombori fiókja.

Gazdasági Egyesület Palota.
Üzletvezető: Delia Benő.

6-4